

Haber-Yorum

Kırgızistan Kremlin'in Gölgesindedir!

Haber:

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, eğitim ve bilim alanlarında geniş çaplı yeniden yapılanma ile ilgili bir kararname imzaladı. Belgeye göre, Eğitim ve Bilim Bakanlığı ile Devlet Fikri Mülkiyet ve Yenilik Kurumu yerine Eğitim Bakanlığı ile Bilim, Yükseköğretim ve Yenilik (İnovasyon) Bakanlığı adı altında iki bakanlık kuruldu. Bu ise 12 Mayıs 2025 tarihinde Devlet Başkanı Basın Ofisi tarafından duyurulmuştur.

Yorum:

“Büyük Ağabey” daha önce yönetimlere yönelik benzer bir bölünme uygulamıştı; örneğin 2018 yılında Rusya, Eğitim Bakanlığı'nı Eğitim Bakanlığı ve Bilim ve Yüksek Öğretim Bakanlığı olarak ikiye ayırmıştı. Bu eğilimi sürdüren Kırgızistan, “stratejik jeopolitik ortağı” Rusya'nın idari ve yasal adımlarını taklit etme konusunda giderek artan bir istek sergiliyor! Bu taklitçilik, eğitim politikasında da açıkça görülüyor.

2019 yılının Aralık ayında Rusya, yabancı ajan kavramını, bireyleri de kapsayacak şekilde genişleten bir yasayı onaylamıştı. 2021 yılında, bu gerekçe altında bağımsız medya ve gazetecilere karşı da geniş çaplı bir baskı dalgası başlatmıştı. Bunun ardından, Nisan 2024'te Kırgızistan Parlamentosu, Cumhurbaşkanı tarafından imzalanan Yabancı Temsilcilik Yasası'nı kabul etti ve bu yasayı, Kırgızistan'daki bağımsız medya ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik baskı kampanyası izledi. Yabancı nüfuzla mücadele ve ulusal güvenliği koruma bahanesiyle muhaliflere, insan hakları savunucularına ve gazetecilere yönelik baskılar yoğunlaştı. Bir dizi medya kuruluşu denetim, abluka ve idari baskı operasyonlarına maruz kaldı. Ocak 2024'te de yetkililer, 24.kg, Alga Media, Temirov LIVE ve diğerleri gibi medya organları yazı işleri ofislerine yönelik geniş çaplı denetim operasyonları gerçekleştirdi. Bilgisayar ve belgelere el konuldu ve gazeteciler sorguya çağırıldı. Bazı bağımsız medya kuruluşları, cezai kovuşturma korkusuyla faaliyetlerini askıya almak veya faaliyetlerini büyük ölçüde değiştirmek zorunda kaldılar.

Bu gelişme, daha önce Kırgızistan'ı, özgürlük adasını temsil eden tek Orta Asya ülkesi olarak değerlendiren uzmanların ve gözlemcilerin endişelenmelerine neden oldu. Özellikle Ukrayna meselesinin gölgesinde uluslararası arenada konumunun zayıfladığını hisseden Kremlin, Orta Asya ülkeleri, özellikle de Kırgızistan dahil olmak üzere diğer bölgelerdeki nüfuzunun akıbetinden endişe duymaya başladı. Son zamanlarda Bişkek, giderek daha fazla Rus yönetim modelini benimsemektedir; zira sıkı denetim ve muhalif seslerin bastırılması, iç politikanın sistematik bir parçası haline gelmiştir. Moskova daha önce Atambayev ve Ceenbekov gibi kendi yanlısı ajanlara güvenerek ülkede nispeten özgür bir yasama sürecine izin vermişti; ancak görünen o ki Kremlin, Caparov rejiminin kurulmasıyla birlikte başkanın otorite yapısını güçlendirmek ve ülkedeki protesto faaliyetlerinin alanını sınırlamak yoluyla bu sınırları daraltmaktadır. Bu, Kırgızistan'ın Kremlin'in nüfuzuna boyun eğmesinin boyutunu ve halkının çıkarları yerine Kremlin'in çıkarlarına hizmet eden politikalar izlediğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Sömürgecilerin ajanları iktidarda kalmaya devam ettikleri sürece, ülke ve halk, despotluk ve zulmün hüküm sürdüğü sefalet ve sıkıntının acısını çekeceklerdir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Zeyd Enver